

På gammel og ny grunn

REDAKSJONELT

NYLENNAM

Når Den norske lægeforening i disse dager flytter sitt hovedkvarter, skjer nyetableringen på historisk grunn. Det nye Legenes hus ligger nemlig i hovedstadens eldste del, i den såkalte Kvadraturen, omgitt av historiske bygninger. Legeforeningen trekker også med seg sine historiske røtter inn i sitt nye hus. Det kommer blant annet til uttrykk vedat møterom og fellesarealer har fått navn som er knyttet til norsk medisinsk historie. Et eksempel på dette er det åpnekantine- og møtelandskapet like innenfor inngangen som har fått navnet *Bjærget*. Mye av grunnlaget for Legeforeningens dannelse i 1880-årene ble lagt i en opposisjonell gruppe av Det norske medicinske Selskab som gjernesatt sammen i det gamle Auditorium 13 på Anatomisk institutt og som, med et humoristisk sideblikk til revolusjonshistorien, ble kalt Bjærget (1).

Navn og symboler kan bygge bro mellom fortid og fremtid. I forbindelse med flyttingen har også Legeforeningens logogiennomgått en mindre ansiktsløftning (s. 3715). Mer enn noe annet er det fortsatt Asklepios eller &Aelig;skulapsom symboliserer den medisinske historie (s. 3607, s. 3708).

De lange linjer

Som vanlig benytter vi årets siste nummer av Tidsskriftet til å trekke de lange linjer tilbake i historien. Bergensere synes å være bedre til å trekke slike linjer enn mange andre, og det er spennende å se utviklingen fra bartskjærlauget i Bergen for 400 år siden (s. 3614) via koppelasarettet på Katten (s. 3630) til etableringen av Universitetet i Bergen i 1946 (s. 3618). Av andre jubileer markeres anestesiens 150 år (s. 3622) og Becquerels oppdagelse av radioaktiv stråling i 1896 (s. 3625). Endatil Aasen-jubileet har medisinske tilknytningspunkter (s. 3684, 3707).

Vi får møte så forskjellige mennesker som Jean Martin Charcot (s. 3633), Eilert Støren (s. 3636) og Roald Amundsen (s. 3640) som likevel har det til felles at de ikke har nøydt seg med å se oppgaver og utfordringer, men har handlet på en måte som har satt historiske spor.

Det nye Legenes hus ligger ikke bare på historisk, men også på hellig grunn i den forstand at tomten er en gammelkirketomt (s. 3585, s. 3611). I et slikt perspektiv kan både undersøkelsen om psykisk helse og religiøs tilhørighet i Finnmark (s. 3598) og beretningen om demonbesettelse (s. 3602) leses. Beskrivelsen av Martin Luthers mange sykdommerviser at åndelig kraft ikke nødvendigvis forutsetter god helse (s. 3643).

Naboskapet til Brænderigården som i mange år huset Anatomisk institutt ved Det Kongelige Frederiks Universitet (s.3670), minner om tidligere tiders medisinerutdanning og forskningsformidling. Dagens diskusjon om det vitenskapeligeforfatterskap viser at ikke alt er blitt enklere i dagens samfunn (s. 3592, 3652, 3690, 3693). Det er ellers morsomt å se hvilken oppmerksomhet en artikkel i Norsk Magasin for Lægevidenskapen, som for øvrig har gitt navn til biblioteket idet nye huset, har fått mer enn 60 år senere (s. 3687).

Legenes hus har mange rom

Legenes hus har det til felles med Det Norske Hus at det er innholdsrikt og har mange rom. Medisinen blir stadig mermangfoldig, og det avspeiles også i Tidsskriftets spalter.

På det molekylærbiologiske området ble årets nobelpris i fysiologi og medisin tildelt oppdagerne av spesifisiteten av cellulære reaksjoner i immunforsvaret (s. 3588). Ny fysiologisk innsikt gir bedre forståelse av dyspepsi som symptom og fenomen (s. 3647).

På det samfunnsmedisinske området viser sammenlikninger mellom Norge, Japan og Frankrike store forskjeller i dødelighet. Vi har her i landet en negativ utvikling for viktige dødsårsaker som hjerteinfarkt, selvmord og flere kreftformer, og Hans Th. Waaler & Bjørn Guldvog anbefaler en kraftig reaktivering av norsk ernærings- og alkoholpolitikk (s. 3656).

Sammenhenger mellom idrett og helse er alltid av interesse. Dessverre er ikke all idrett helsefremmende. Hver tiendehodeskade oppstår under idrettsaktivitet (s. 3594). Diskusjonen om bloddoping er heftig, men hvordan kan man hindre at utøvere med arvelige blodsykdommer rammes av regelverket (s. 3695)?

Legekårsundersøkelsen er blitt til Legeforeningens forskningsinstitutt (s. 3724), og kollegiale støtteordninger etablert rundt om i landet (s. 3720). Legers interessefelt er vidt og bredt. Noen går på ski over Grønland (s. 3663), andre driver med hesteopptrening, bilsport, ornitologi, botanikk eller eksotiske språk (3699). De aller fleste leger er dessuten glad i å lese (s. 3674), og i tillegg til de mange artiklene som allerede er nevnt, byr Tidsskriftet den gangen på stoff om risikooppfatning (s. 3590), kroppshøydens betydning (s. 3593), medisinstudentenes lederutdanning (s.3692), alderdommens gleder og sorger (s. 3668, 3703), utsmykningen av det nye Rikshospitalet (s. 3704) og mye, mye mer. Til gjengjeld skal dette nummeret vare en hel måned. Neste utgave av Tidsskriftet kommer nemlig først 10. januar 1997. Da har vi tatt farvel med Lagåsen (s. 3714). og redaksjonens og Legeforeningens adresse er blitt Legenes hus - på gammel, men samtidig ny grunn.

God jul og godt nytt år!

Publisert: 10. desember 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. februar 2026.